

Opgave 1. Bruunshåb Klædefabrik

Børnene på klædefabrikken

I næsten 100 år, fra 1821 til 1913, lå der en klædefabrik på det sted, hvor Bruunshåb Papfabrik er i dag. Fabrikken blev bygget af den unge fabrikant, Johannes Ivar Bruun, og i 1830'erne og 1840'erne var den en af Danmarks tre største klædefabrikker. Gennem alle årene arbejdede der mange børn på fabrikken.

Tæt ved det sted, hvor Møllehøjskolen ligger i dag, lå der engang to små huse. I husene, som blev kaldt 'Johanshede' og 'Christianshede', boede engang fire familier. Børnene begyndte at arbejde på klædefabrikken, når de var 8-9 år.

Familierne i huset 'Johanshede' i 1834:

Fabriksvæver Jean Deleuran, 46 år. Født i Fredericia.

Hans kone Olympe Dupont, 50 år. Født i Fredericia.

Ældste barn: Hans Deleuran, 15 år.

Mellemste barn: Cathrine Deleuran, 14 år.

Yngste barn: Anne Deleuran, 11 år.

Fabriksvæver Johan Tilemann, 54 år. Født i Düsseldorf.

Hans kone: Elisebeth Deleuran, 49 år. Født i Fredericia.

Ældste barn: Hans Tilemann, 14 år.

Mellemste barn: Susanne Tilemann, 11 år.

Yngste barn: Cathrine Tilemann, 8 år.

Familierne i nabohuset 'Christianshede' i 1834:

Væver Hans Madsen Høyer, 54 år. Født i Svendborg

Hans kone: Anne Dorthea Konlorff, 47 år. Født i Ravnkilde.

Barn: Christiane Marie Høyer, 24 år. Ugift.

Barn: Anne Kirstine Sophie Høyer, 16 år.

Barn: Ambrosine Høyer, 14 år.

Barn: Hansine Høyer, 11 år.

Væver Niels Hagensen (eller Hagen), 54 år. Født i Svostrup sogn.

Hans kone: Ellen Jensdatter, 51 år, født i Ørum.

Barn: Anne Hagensen, 18 år

Barn: Hagen Hagensen, 17 år

Barn: Frederich Hagensen, 16 år

Barn: Mette Kirstine Hagensen, 13 år

Barn: Christin Hagensen, 11 år
Barn: Karen Marie Hagensen, 9 år.

(Kilde: Folketælling 1834)

Ill.: Privat maleri af arbejderhus ved Oldtidshøjene

Opgave:

Forestil dig, at du er et af børnene, som boede i 'Johanshede'. Du skal nu prøve at skrive ned hvordan en uge forløb for disse børn.

Hvornår skulle de op om morgenen?

Hvad arbejdede de med på fabrikken?

Hvor længe arbejdede de?

Hvor og hvornår var de i skole?

Tror du, de lærte meget i skolen?

Hvad tror du, de skulle hjælpe med derhjemme, når de ikke var på fabrikken eller i skole?

Hvor var forældre til børnene i 'Johanshede' og 'Christianshede' født?

Regn også ud, hvad ugelønnen var for et barn, som arbejdede på klædefabrikken?

Hvad var ugelønnen for en voksen mand på akkord?

Prøv at omregne lønnen til kroner og ører. Du kan på nettet finde ud af hvad møntenhederne rigsdaler, mark og skilling svaret til i kroner og ære.

Materiale til opgaveløsning:

Du kan finde oplysninger om børnene ved at gå på opdagelse i **udstillingen på Papfabrikken**.

Supplerende oplysninger finder du i den lille tekstsamling:

Tekst 3. Arbejderfamilierne på Bruunshåb Klædefabrik

Tekst 6. Fabriksskolen i Bruunshåb